

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים
ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים
מועד הבחינה: קיץ תשע"ד, 2014
מספר השאלון: 214,003202

ת נ ך

לבתי ספר עצמאיים

2 יחידות לימוד

יחידה ב' – חלק שני ממבחן 5 יח"ל

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.

פרק ראשון	—	קטע שלא נלמד	—	(3×6)	—	18 נקודות
פרק שני	—	עיון בתורה (ספר דברים עם מפרשים)	—	(12×3)	—	36 נקודות
פרק שלישי	—	התמצאות בספר דברים	—	(10×1)	—	10 נקודות
פרק רביעי	—	עיון בנביאים אחרונים ובכתובים	—	(9×4)	—	36 נקודות
				סה"כ	—	100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: (1) תנ"ך שלם ונקי, בלי פירושים ובלי תוספות.

(2) ספר ויקרא עם מפרשים: "מקראות גדולות".

ד. הוראות מיוחדות: בפרק הרביעי יש לענות על פי אחד הפרשנים: רש"י או מצודת דוד.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב בטייטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רישום טייטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון — קטע שלא נלמד (18 נקודות)

עיין בויקרא, כ"ה, י"ד-כ"ד, וענה על שש מהשאלות 1-7 (לכל שאלה — 3 נקודות).

שים לב: אין להעתיק את דברי הפרשן. עליך לענות במילים שלך.

1. רש"י לפסוק י"ד: "לפי פשוטו כמשמעו".
 א. הסבר את פסוק י"ד, לפי הפשט.
 ב. לפי רש"י, מה למדו חז"ל מן המילים "לעמיתך" ו"עמיתך"?
2. פסוק ט"ז חוזר לכאורה על הכתוב בפסוק ט"ו.
 לפי ספורנו ד"ה "תרבה מקנתו", מה פסוק ט"ז מוסיף על פסוק ט"ו?
3. לפי רש"י, באר מהי ההנאה שמדובר בה בפסוק י"ז, וכתוב מהי מטרת המילים "ויראת מאלקיך".
4. "וישבתם על הארץ לבטח... וישבתם לבטח עליה" (פסוקים י"ח-י"ט).
 עיין ברמב"ן ד"ה "ועשיתם את חקתי ואת משפטי תשמרו".
 לפי רמב"ן, מה רצתה התורה להדגיש במילים "וישבתם וגו'" בפסוק י"ח, ומה רצתה להדגיש במילים "וישבתם וגו'" בפסוק י"ט?
5. "ואכלתם לשבֹּעַ וישבתם לבטח עליה" (פסוק י"ט).
 לפי ספורנו, מהו המובן של הברכה "ואכלתם לשבע", ומה התורה מבטיחה במילים "וישבתם לבטח עליה"?
6. "וְעִשְׂתָּ אֶת הַתְּבוּאָה לְשֵׁלֶשׁ הַשָּׁנִים... ואכלתם מן התבואה יָשָׁן עַד הַשָּׁנָה הַתְּשִׁיעִית"
 (פסוקים כ"א-כ"ב).
 מהי הסתירה לכאורה בין שני הפסוקים, וכיצד רש"י מיישב אותה?
7. לפי רמב"ן ד"ה "ובכל ארץ אֲחֻזַּתְכֶּם" (מהמילים "והוצרך לומר כן"), פסוק כ"ד מוסיף שתי תוספות על הכתוב בפסוק כ"ג. מה הן שתי התוספות?

/המשך בעמוד 3/

פרק שני — עיון בתורה (ספר דברים עם מפרשים) (36 נקודות)

ענה על שלוש מהשאלות 8-11 (לכל שאלה — 12 נקודות; לכל סעיף — 4 נקודות).

8. דברים, א', א'-ב'.

א. רמב"ן (הקדמה לספר **דברים**): "הספר הזה עניינו ידוע שהוא משנה תורה".

(1) על מה רמב"ן מבסס קביעה זו?

(2) אילו מצוות לא הוזכרו בספר **דברים**, ומדוע לא הוזכרו?

ב. רש"י (פסוק א'): "סתם את הדברים והזכירם ברמז".

ציין שני "דברים" שהוזכרו ברמז, וכתוב מדוע הוזכרו ברמז, לפי רש"י.

ג. "אחד עשר יום מחרב וגו'" (פסוק ב').

הסבר פסוק זה לפי רש"י, וכתוב מה הקשר בינו ובין פסוק א'.

9. דברים, ד', מ"א-מ"ו.

א. רשב"ם (פסוק מ"א): "למה הפסיק דברי משה שהם מחוברים יחד זה אחר זה וכתב זה המעשה

בינתיים?".

הסבר את השאלה של רשב"ם, וכתוב את תשובתו על שאלה זו.

ב. "אז יבדיל משה" (פסוק מ"א).

לפי רש"י, מהי התמיהה שמעורר מעשה זה של משה, ומדוע עשה אותו משה?

ג. "אלה העדות... אשר דָּבַר... בצאתם ממצרים" (פסוק מ"ה).

"בעבר הירדן בגיא... בארץ סיחן" (פסוק מ"ו).

מהי הסתירה לכאורה בין שני הפסוקים, וכיצד רש"י מיישב אותה?

10. דברים, ז', י"ז-כ"ב.

- א. "כי תאמר בלבבך... לא תירא מהם" (פסוקים י"ז-י"ח).
- מהו הפירוש של רש"י למילה "כי" שבפסוק י"ז? הסבר את הפסוקים י"ז-י"ח, לפי פירושו.
- ב. הדגם לפי רש"י את המילים האלה:
"האֹתוֹת", "המִפְתִּים", "הַזֶּרֶעַ הַנְטוּיָה" (פסוק י"ט).
- ג. "כֵּן תִּרְבֶּה עֲלֶיךָ חַיַּת הַשָּׂדֶה" (פסוק כ"ב).
- רש"י: "והלוא אם עושים רצונו של מקום אין מתייראים מן החיה?".
- הסבר את השאלה של רש"י, ואת תשובתו על שאלה זו.

11. דברים, י"ד, א'-ב'.

- א. "לא תתגַדְדוּ" (פסוק א').
- הסבר איסור זה, לפי רש"י.
- ב. "בנים אתם לה' אלקיכם" (פסוק א').
- לפי רש"י, מה הקשר בין שני החלקים של פסוק א'?
- ג. לפי רש"י, מה הם הדברים שמוזכרים בפסוק ב' המייחדים את עם ישראל?

פרק שלישי — התמצאות בספר דברים (10 נקודות)

ענה על שאלה 12.

12. לפניך שישה סעיפים (א-ו), ובהם קטעי פסוקים.

בחר בחמישה סעיפים, העתק למחברתך את האות המציינת את הסעיף שבחרת, וכתוב ליד כל אות מהו ההקשר שבו נאמרו הדברים, ומהו הפשט, על פי רש"י (פירוש אחד).
(לכל סעיף — 2 נקודות; סה"כ — 10 נקודות)

- א. "ויתעֵבֶר ה' בי למענכם".
- ב. "שָׁגַר אֶלפִּיךָ וְעִשְׂתָּרֶת צֶאֱנֶךָ".
- ג. "לבד ממכריו על האבות".
- ד. "כִּי יִפֹּל הַנֶּפֶל מִמֶּנּוּ".
- ה. "לֹא נִפְלְאֶת הוּא מִמֶּךָ".
- ו. "לֹא אוֹכֵל עוֹד לְצֹאֵת וּלְבֹאֵת".

פרק רביעי — עיון בנביאים אחרונים ובכתובים (36 נקודות)

ענה על ארבע מהשאלות 13-17 (לכל שאלה — 9 נקודות; לכל סעיף — 3 נקודות).

שים לב: בשאלות שבחרת, יש לענות על פי אחד הפרשנים: רש"י או מצודת דוד.

13. ישעיה, ב', ה'-כ"ב.

- א. "כי נטשתה עמך בית יעקב כי מלאו מקדם" (פסוק ו').
מיהו הנוטש? הסבר מדוע נטש.
- ב. הסבר את הקשר בין פסוק ז' לפסוק ח'.
- ג. עיין בפסוק כ"ב.
הסבר את פניית הנביא אל החוטאים, ואת הנימוק שלו לפנייתו.

14. ישעיה, מ"ג, י"ד-י"ט.

- א. "למענכם שלחתי בְּבִלָּה" (פסוק י"ד).
את מי שלח ה', מדוע שלח, ומהי המשמעות של "למענכם"?
ב. אילו ישועות נרמזות בפסוקים ט"ז-י"ז?
ג. "הנני עֹשֶׂה חדשה" (פסוק י"ט).
מהי כוונת הנביא במילים האלה, ומה הקשר בין המילים האלה לפסוק י"ח?

15. יחזקאל, ל"ט, י"א-ט"ז.

- א. עיין בפסוקים י"א-י"ב.
מדוע יעסקו ישראל בקבורת הצבא של גוג? כתוב שתי סיבות.
ב. "והיה להם לְשֵׁם" (פסוק י"ג).
מדוע קבורת הצבא של גוג תהיה להם לשם?
ג. עיין בפסוקים י"ד-ט"ו.
מה היה התפקיד של אנשי התמיד?

16. תהלים, ג'.

- א. (1) מדוע ברח דוד מפני אבשלום? היעזר ב**שמואל ב**, פרק ט"ו.
(2) מדוע אמר דוד תפילה זו בזמרה?
ב. "רַבִּים קָמִים עָלַי. רַבִּים אֹמְרִים לִנְפְשִׁי" (פסוקים ב'-ג').
מי הם ה"רַבִּים"? מה הם אומרים?
ג. הוכח משני פסוקים במזמור שדוד בטח בניצחונו.

17. תהלים, צ"ה.

א. עיין בפסוקים ג'-ה'.

הסבר שלושה ביטויים של גדולת ה' בפסוקים אלה.

ב. עיין בפסוק ו'.

הסבר את שלוש הפעולות שמשורר המזמור קורא לעשותן.

ג. עיין בפסוקים י'-י"א.

(1) "אָקוט בְּדֹר" (פסוק י') — באר את המילה "אקוט" וכתוב מיהו הדור המוזכר בפסוק.

(2) הסבר את הקשר בין פסוק י' לפסוק י"א.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך